Nota van Zienswijzen en ambtshalve wijzigingen bij raadsbesluit tot vaststelling ‘Omgevingsvisie Rheden’ kenmerk 2025-012275

gemeente Rheden

Datum: 9 december 2025

Inhoud

Inleiding 3
Omgevingsvisie gemeente Rheden 3
Totstandkoming omgevingsvisie Rheden 3
Foto van de Leefomgeving en omgevingseffectscan 4
Procedure 4

Inleiding

Omgevingsvisie gemeente Rheden

Als gemeente Rheden staan we voor een grote uitdaging. Hoe behouden we de unieke samenhang tussen Veluwe, flank en IJssel, terwijl we inspelen op klimaatverandering, woningbouw, recreatie, mobiliteit en landbouwtransitie? Het antwoord ligt in het maken van slimme keuzes. Keuzes die recht doen aan het landschap, de bodem en het water, aan de geschiedenis, en aan de toekomst. Dus moeten we keuzes maken voor wat wij als Rheden belangrijk vinden, hoe we willen handelen. Daarom hebben wij deze eerste Rhedense omgevingsvisie gemaakt.

De omgevingsvisie is een richtinggevend beleidsinstrument onder de Omgevingswet. Deze wet is sinds 1 januari 2024 van kracht. De omgevingsvisie vervangt onder andere de vroegere structuurvisies en delen van beleidsplannen en vormt een strategisch document waarin we onze langetermijnvisie, ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving vastleggen. Dit gaat over onderwerpen zoals wonen, werken, mobiliteit, duurzaamheid, gezondheid en natuur. In de omgevingsvisie staan de integrale ambities van de gemeente: brede, samenhangende doelen voor de toekomst van onze leefomgeving. De omgevingsvisie is zelfbindend voor de gemeente. Het vormt de basis voor andere instrumenten zoals het omgevingsplan en omgevingsprogramma's.

De raad stelt de omgevingsvisie vast en bepaalt daarmee de strategische koers van de gemeente. Het college van burgemeester en wethouders werkt deze omgevingsvisie verder uit in programma's en regels. Zo vormt de omgevingsvisie de basis voor het aanpassen van het omgevingsplan en het beoordelen van nieuwe initiatieven.

Totstandkoming omgevingsvisie Rheden

Deze omgevingsvisie is voorafgegaan door een 'Koers voor de Omgevingsvisie' waarin de gemeenteraad de eerste grote lijnen heeft vastgesteld, dat document is uitgangspunt geweest voor het uitwerken tot deze omgevingsvisie.

Voor deze omgevingsvisie, als ook voor het Koersdocument, hebben meerdere participatiemomenten plaatsgevonden. In mei/juni 2022 is gestart met een onderzoek van Opiniepeilers naar 'Hoe zien inwoners de toekomst van hun leefomgeving? – bouwstenen voor de

Omgevingsvisie van gemeente Rheden.’ Vanaf maart tot en met juni 2023 zijn we de zeven kernen ingegaan om dorpsgesprekken te voeren over de toekomst van gemeente Rheden. Ook zijn op meerdere momenten in het proces stakeholders betrokken.

Foto van de Leefomgeving en omgevingseffectscan

Om een beeld te krijgen van hoe onze Rhedense leefomgeving ervoor staat hebben we een zogeheten 'Foto van de Leefomgeving' gemaakt. Dit laat voor een breed scala aan onderwerpen zien hoe nu de huidige situatie in onze gemeente is. Daarnaast kunnen we zien hoe de situatie zou worden als we het huidig beleid zouden doorzetten, samen met al bekende nieuwe trends en ontwikkelingen in de autonome ontwikkeling. We werken in de ‘Foto van de leefomgeving’ met indicatoren. Dat zijn meetpunten die iets zeggen over de kwaliteit van een bepaald onderwerp, zoals luchtkwaliteit of verkeersveiligheid. We gebruiken de 'Foto van de Leefomgeving' als startpunt voor onze plannen voor de toekomst en voor het bepalen van effecten van onze plannen op de omgeving (de omgevingseffectenscan). In de toekomst zullen we de 'Foto van de Leefomgeving' en de indicatoren gebruiken om onze plannen te monitoren en om te kijken of we ons beleid moeten verbeteren en aanpassen.

We kunnen hierdoor steeds beter zien of wat we doen, welk beleid we maken en de ambities die we nastreven tot verbeteringen leiden voor onze leefomgeving. Zo krijgen we een duidelijk beeld van waar het goed gaat en waar we moeten bijsturen.

Procedure

De omgevingsvisie Rheden en de bijbehorende bijlagen hebben als ontwerp in de periode van 2 oktober 2025 tot en met 13 november 2025 gedurende 6 weken voor iedereen ter inzage gelegen. Gedurende deze termijn is iedereen in de gelegenheid gesteld om schriftelijk of mondeling een zienswijze te geven.

De ontwerp omgevingsvisie met identificatienummer /akn/nl/act/gm0275/2025/Regeling39b70545dfa6473f81d6f9b5a5a342cf en bijbehorende bijlagen waren digitaal in te zien via het Omgevingsloket – Regels op de Kaart. Tijdens de termijn van terinzagelegging zijn 31 zienswijzen ingediend door inwoners, bedrijven en organisaties. Wij bedanken alle indieners van zienswijzen voor het indienen van hun zienswijzen en hun betrokkenheid bij onze gemeente en het proces van de omgevingsvisie.

In deze nota zijn de zienswijzen samengevat en van een beantwoording voorzien. Vervolgens is aangegeven of deze reactie leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie. In verband met de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) zijn alle persoonsgegevens geanonimiseerd.

Naast eventuele wijzigingen als gevolg van de ingediende zienswijzen, is er ook sprake van de zogenoemde ambtshalve wijzigingen. Deze aanpassingen betreffen aanscherpingen, verduidelijkingen, verbeteringen van argumentaties, correcties van taalfouten en verbeteringen van de leesbaarheid van de tekst en kaart. In hoofdstuk Ambtshalve wijzigingen is een overzicht van deze wijzigingen opgenomen.

Nummer	Zaaknummer	Datum
1	2025-018304	6 oktober 2025
2	2025-018306	20 oktober 2025
3	2025-018307	23 oktober 2025
4	2025-018313	27 oktober 2025
5	2025-018312	24 oktober 2025
6	2025-018314	29 oktober 2025
7	2025-018331	4 november 2025
8	2025-018332	5 november 2025
9	2025-018333	5 november 2025
10	2025-018335	7 november 2025
11	2025-018334	7 november 2025
12	2025-018336	10 november 2025
13	2025-018337	10 november 2025
14	2025-018339	10 november 2025
15	2025-018338	10 november 2025
16	2025-018341	5 november 2025
17	2025-018340	11 november 2025
18	2025-018345	11 november 2025

19	2025-018342	11 november 2025
20	2025-018344	11 november 2025
21	2025-018343	11 november 2025
22	2025-018352	12 november 2025
23	2025-018346	12 november 2025
24	2025-018347	12 november 2025
25	2025-018351	12 november 2025
26	2025-018350	12 november 2025
27	2025-018348	12 november 2025
28	2025-018353	12 november 2025
29	2025-018349	12 november 2025
30	2025-018355	13 november 2025
31	2025-018357	13 november 2025

Beantwoording zienswijzen

Nr.	Verkorte inhoud zienswijze	Overwegingen
1	Zaaknummer 2025-018304	
	Voorstel: toevoegen thema 'dierenwelzijn' aan de Omgevingsvisie gemeente Rheden: M.i. moet er een participatie-bijeenkomst worden georganiseerd waar bewoners en dieren(welzijns)organisaties bijeenkomen om te komen tot een ontwerp deelomgevingsprogramma Dierenwelzijn voor Rheden.	Hoewel dierenwelzijn een belangrijk maatschappelijk thema is, achten wij het niet passend om dit onderwerp op te nemen in de omgevingsvisie. De Omgevingswet richt zich primair op de fysieke leefomgeving en de strategische keuzes die gemeenten daarin maken. Dierenwelzijn valt echter grotendeels buiten deze wettelijke kaders en wordt op landelijk niveau geregeld via de Wet dieren. Daarnaast ligt de verantwoordelijkheid voor dierenwelzijn in de praktijk bij meerdere bestuurslagen. De rijksoverheid stelt de wettelijke normen vast, provincies richten zich op faunabeheer en natuurbeleid, en gemeenten hebben een beperkte rol, voornamelijk via de opvangplicht en handhaving van de openbare orde. De omgevingsvisie is bedoeld voor integrale afwegingen van ruimtelijke en milieukundige belangen, en niet voor het formuleren van sociaal-ethische beleidsdoelen zoals dierenwelzijn. Om deze reden stellen wij voor om dierenwelzijn niet als afzonderlijk thema op te nemen in de omgevingsvisie, maar het eventueel te adresseren via samenwerking met relevante partners op provinciaal en landelijk niveau.
2	Zaaknummer 2025-018306	
	De beheervisie Biljoen met de daarin opgenomen doelen zijn gebaseerd op een zorgvuldige afweging van onder andere de aanwezige waarden op het gebied van natuur, cultuurhistorie, landschap, recreatie, bosbouw en landbouw. Wij verzoeken u betreffende beheervisie als belangrijk uitgangspunt voor landgoed Biljoen op te nemen in uw omgevingsvisie.	De ingediende zienswijze bestaat uit een bijlage in de vorm van een uitgebreide beheervisie. Hoewel deze visie waardevolle informatie bevat over het beheer van natuur, dieren en landschap, ontbreekt een expliciete toelichting op de relatie tussen deze visie en de ontwerp-omgevingsvisie. Er worden geen concrete opmerkingen, bezwaren of suggesties geformuleerd ten aanzien van de inhoud van de ontwerpvisie. We kunnen de beheervisie niet als geheel meenemen in de omgevingsvisie. Wel is besloten om de waarden van het ensemble op te nemen in het tekstvoorstel voor het gebied Worth-Reden (paragraaf 5.2.3). Daarnaast komen de genoemde kernwaarden, zoals beschreven in hoofdstuk 3, overeen met de kernwaarden van de omgevingsvisie in dit gebied.
3	Zaaknummer 2025-018307	

	De mogelijkheid creëren om bestaande bedrijfslocaties te kunnen ontwikkelen alsook te kunnen uitbreiden, alsmede nieuwvestiging in buitengebied mogelijk te maken om uitvoering te geven aan de in de omgevingsvisie gestelde ambities.	In de omgevingsvisie wordt een perspectief gegeven op de toekomst van het landelijk gebied. Hierin wordt als ambitie genoemd om onze waardevolle groene en blauwe omgeving te koesteren en extra zorg te dragen voor onze kernwaarden. Er is aandacht voor landschap, waterberging, drinkwatervoorziening, biodiversiteit, recreatie en natuurinclusieve landbouw is de richting. Er wordt geen ruimte gemaakt voor grootschalige intensieve functies die afbreuk doen aan de kleinschaligheid van het landschap. Het buitengebied is bedoeld voor landbouw, (drink-)water, natuur en recreatie. Bestaande bebouwing (of op de plek daarvan) mag wel gebruikt of herontwikkeld worden om ruimte te bieden aan nevenactiviteiten of herbestemming (bijvoorbeeld knooperven), we willen daarbij bestaande bebouwing beter benutten voor nieuwe functies. Bestaande bedrijfslocaties kunnen (her)ontwikkeld worden (mits het omgevingsplan dit toestaat). In principe biedt de omgevingsvisie niet expliciet ruimte aan het uitbreiden van bedrijfslocaties of aan nieuwvestiging in het buitengebied. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
	Het bestaansrecht van cumelabedrijven in het buitengebied te erkennen in dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie	Wij erkennen dat cumelabedrijven een belangrijke rol vervullen in het landelijk gebied, onder meer op het gebied van infrastructuur, natuurbeheer en agrarisch loonwerk. Deze bedrijven dragen bij aan de uitvoering van maatschappelijke opgaven en zijn daarmee relevant voor de fysieke leefomgeving. In de omgevingsvisie wordt echter geen opsomming gegeven van individuele bedrijfstypen, maar worden strategische keuzes gemaakt voor ruimtelijke ontwikkeling en economische structuur. Het bestaansrecht van cumelabedrijven wordt impliciet erkend binnen bredere thema's zoals 'duurzame economie', 'landelijk gebied' en 'infrastructuur'. Specifieke beleidsruimte voor deze bedrijven wordt verder uitgewerkt in omgevingsplannen en verordeningen.
	Bij de aanleg, verandering of onderhoud van alle ontsluitingswegen rekening te houden met het materieel van cumelabedrijven.	In de omgevingsvisie formuleren we – op hoofdlijnen – onze ambities en doelstellingen voor de fysieke leefomgeving van Rheden. Specifieke technische uitwerkingen, zoals de breedte en inrichting van ontsluitingswegen, vallen buiten de reikwijdte van deze visie.
	Bij bedrijfslocaties van cumelabedrijven voldoende (buiten)opslagmogelijkheden toe te staan en dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie.	In de omgevingsvisie formuleren we – op hoofdlijnen – onze ambities en doelstellingen voor de fysieke leefomgeving van Rheden. Aspecten, zoals waar en voor welke bedrijven opslagmogelijkheden dienen te komen, vallen buiten de reikwijdte van deze visie.
	Bij de bedrijfslocaties van cumelabedrijven voldoende mogelijkheden te creëren om	Erkend wordt dat cumelabedrijven, gezien hun ligging in het buitengebied en hun rol in de fysieke leefomgeving, een bijdrage kunnen leveren aan de energietransitie.

	energie op te wekken en op te slaan en dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie.	Binnen de omgevingsvisie wordt kleinschalige energieopwekking benoemd. De mogelijkheden voor energieopwekking en -opslag bij cumelabedrijven vallen onder deze bredere benadering. Specifieke uitwerkingen en voorwaarden worden op een later moment opgenomen in omgevingsplannen en programma's.
4	Zaaknummer 2025-018313	
	Voorstel om het Soerens beekdal wel te benoemen maar daar inhoudelijk veel minder in detail te treden en de invulling over te laten aan het Soerens beekdal zelf.	Voor het Soerens Beekdal loopt nu inderdaad een gebiedsproces. De gebiedsdromen en -ambities zijn vooral gericht op het 'wat' in de toekomst en niet zozeer op de 'hoe' in het nu. Dat een gebiedsproces loopt, komt in paragraaf 4.4.1.2. aan bod.
	Het kaartje waar u het Soerens beekdal op ingetekend staat aan te passen (de onderste gedeelte van de richtings pijl te schrappen).	De grenzen van het gebied zijn indicatief ingetekend. Dit geldt ook voor de pijlen. De kaarten worden niet naar aanleiding van de zienswijze aangepast.
	De visie heeft een uitgesproken mening over de landbouw in het algemeen terwijl de gemeente daar volgens mij maar beperkt invloed op heeft. Graag in de visie daar wat terughoudender in zou zijn	Erkend wordt dat veel aspecten van het landbouwbeleid op provinciaal en landelijk niveau worden bepaald. Tegelijkertijd maakt de omgevingsvisie strategische keuzes voor de fysieke leefomgeving binnen de gemeentegrenzen. Het landelijk gebied, en daarmee ook de landbouw, vormt een wezenlijk onderdeel van deze leefomgeving. De visie schetst een toekomstbeeld waarin ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen – zoals duurzaamheid, bodemgebruik en landschap – ook invloed hebben op de landbouwsector. Wel is ervoor gekozen om een aantal zaken omtrent de visie over landbouw in de omgevingsvisie aan te passen. Zo is o.a. de 'norm' natuurinclusieve' landbouw gewijzigd in een richtinggevend.
5	Zaaknummer 2025-018312	
	Het streven moet zijn om met inrichting en ontwikkeling van de (leef)omgeving de risico's voor inwoners te minimaliseren en een aanvaardbaar beschermingsniveau te realiseren of deze te bevorderen. Dit doel is vertaald naar de volgende kernwaarden: - De kwaliteit van de leefomgeving wordt mede bepaald door (fysieke) veiligheid - Samen werken aan een veilige fysieke leefomgeving	Wij kunnen ons vinden in de door indiener aangedragen punten. De zienswijze sluit aan bij de bredere ambities en afwegingskaders van de omgevingsvisie, zoals gezondheid en veiligheid. Naar aanleiding van deze zienswijze is besloten om veiligheid meer terug te laten komen in de omgevingsvisie.

	- De leefomgeving wordt mede vormgegeven volgens een aantal ontwerpprincipes voor veiligheid - Mensen zijn bekend met risico's en weten hoe te handelen	
6	Zaaknummer 2025-018314	
	Verzoek om het noordelijk deel van kanaalzone 1 (thans agrarisch in gebruik, met bedrijvenbestemming), planmatig te ontwikkelen als bedrijventerrein. 1. Wijs het noordelijke, nu agrarische deel van Kanaalzone 1 (deelgebied Kanaal II) planmatig aan en activeer de ontwikkeling als bedrijventerrein, in lijn met de Ontwerp-Omgevingsvisie en de bestaande planbasis (toelichting/regels Kanaalzone). 2. Verbind deze ontwikkeling aan uw energie- en klimaatambities (opwek/opslag, laadinfrastructuur, waterbergin en groen-blauwe structuur). 3. Borg milieu, water, verkeer en veiligheid via de bestaande kaders (VNG-zonering, afspraken met waterschappen, parkeren op eigen terrein, QRA/contouren waar relevant).	We hebben in de ontwerp Omgevingsvisie bewust gekozen voor ontwikkeling binnen de bestaande contouren van de verschillende functionele gebieden, zoals de bedrijventerreinen, woongebieden en landelijk gebied waarbij de focus lig op het efficiënt en effectief benutten van de ruimte binnen de gebieden zodat we onze waardevolle groene omgeving zoveel mogelijk kunnen koesteren. We gaan daarom niet mee in uw de suggesties uit uw zienswijze.
7	Zaaknummer 2025-018331	
	We vragen aandacht voor het spoornetwerk. Het spoornetwerk heeft ruimte nodig om nu en in de toekomst te kunnen functioneren en de effecten op de omgeving te beperken. We vragen om actieve betrokkenheid bij plannen die rondom het spoor plaatsvinden.	De in uw zienswijze genoemde aandachtspunten worden genoteerd en zullen worden betrokken bij de verdere uitwerking en concretisering van toekomstige plannen. Wij zullen in overleg treden over de geplande woningbouwontwikkelingen en/of andere voorzieningen die mogelijk binnen de invloedssfeer van het spoor vallen of waarvan op voorhand beperkingen gelden vanuit het spoorbelang. Naar aanleiding van uw zienswijze is besloten om de sociale veiligheid op te nemen in de omgevingsvisie. Daarnaast gaan wij samen met een afvaardiging van de raad en de

	1. Bescherming van het spoornetwerk en haar omgeving 2. Voorkomen belemmeringen voor functioneren en veiligheid spoornetwerk 3. Bescherming van de omgeving tegen effecten van het spoor 4. Bureau Spoorbouwmeester	samenleving een onderzoeksvraag formuleren over de veiligheidsbeleving van vrouwen in onze gemeente. Mogelijk komen daarin de stationsgebieden ook aan bod. Ook zal bij nieuwe mobiliteitsvoorzieningen, fiets- en wandelpaden, en voorzieningen ten behoeve van groene dooradering en de energietransitie ten tijde van uitwerking van de plannen rekening gehouden worden met het beperkingengebied rondom het spoor.
	Voorkomen belemmeringen voor functioneren en veiligheid spoornetwerk	Bij nieuwe mobiliteitsvoorzieningen, fiets- en wandelpaden, en voorzieningen ten behoeve van groene dooradering en de energietransitie ten tijde van uitwerking van de plannen wordt rekening gehouden met het beperkingengebied rondom het spoor. In de omgevingsvisie formuleren we – op hoofdlijnen – onze ambities en doelstellingen voor de fysieke leefomgeving van Rheden. Specifieke technische uitwerkingen, zoals het bereikbaar houden van onderstations en relaiskasten voor onderhouds- en hulpdiensten, vallen buiten de reikwijdte van deze visie.
	Bescherming van de omgeving tegen effecten van het spoor	Het belang van het integreren van de door u genoemde aspecten in toekomstige gebiedsontwikkeling worden erkend. De in uw zienswijze genoemde aandachtspunten worden genoteerd en zullen worden betrokken bij de verdere uitwerking (in het omgevingsplan) en concretisering van toekomstige plannen.
	Daarnaast vinden we het noodzakelijk om uw aandacht te vragen voor het combineren van functies dicht op het spoor in combinatie met het aanwezige goederenvervoer. Dit goederenvervoer kent afstandsbeperkingen en regels op basis van Basisnet. Het duidelijk opnemen van deze regels bij de ruimtelijke keuzes in uw gemeente is naar ons idee nodig om de verwachtingen richting de omgeving en betrokkenen te beheersen.	Gemeente Rheden vindt een eventuele toename van gevaarlijke goederen over het spoor onacceptabel. Hierover gaan we graag met u in gesprek en met I&W.
8	Zaaknummer 2025-018332	
	Woningbouw zou niet alleen een ruimtelijke opgave moeten zijn, maar ook een strategisch middel om de zwakke onderdelen van de leefomgeving te versterken:	De aangedragen aandachtspunten zijn herkenbaar en sluiten aan bij de uitgangspunten die reeds zijn verwerkt in de omgevingsvisie.

	1. Verkeersveiligheid: Elke woningbouwlocatie zou daarom gepaard moeten gaan met een verkeersveilig ontwerp 2. Geluidhinder: Nieuwe bouwlocaties bieden kansen om dit te mitigeren, bijvoorbeeld door stiller asfalt, groene buffers en oriëntatie van woonblokken met geluidsluwe gevels 3. Luchtkwaliteit: Combineer verdichting met een mobiliteitsstrategie die actieve verplaatsingen (fietsen, lopen) en deelmobiliteit faciliteert 4. Sociale veiligheid en samenhang: Kleine, gemengde projecten met ruimte voor ontmoeting (pleintjes, hofjes, buurtfuncties) zorgen voor levendigheid en onderlinge betrokkenheid. 5. Beweegvriendelijke en groene leefomgeving: Maak van woningbouwprojecten ook klimaat- en groenprojecten: meer schaduw, biodiversiteit en verbinding met wandel- en fietsroutes richting Posbank en IJssel. Een integrale aanpak voorkomt dat woningbouw nieuwe knelpunten veroorzaakt en biedt kansen om verkeersveiligheid, luchtkwaliteit en dorpsleven te verbeteren. Door gebruik te maken van de SPUK-regeling kan woningbouw worden gekoppeld aan investeringen in bereikbaarheid en leefbaarheid.	Naar aanleiding van uw zienswijze is besloten om verkeersveiligheid en sociale veiligheid expliciet op te nemen in de omgevingsvisie. De andere aangedragen punten zijn ofwel reeds op strategisch niveau verwerkt in de omgevingsvisie of van toepassing bij nadere uitwerking van plannen in bijvoorbeeld het omgevingsplan. Ten tijde van het concretiseren van deze plannen worden de door uw genoemde aandachtspunten in ieder geval ter kennisgeving meegenomen.

	Het behoud en herbestemmen van karakteristieke panden versterkt de identiteit van dorpen en stimuleert levendigheid, passend bij de kernwaarden van Natuurlijk Rheden.	
	Mobiliteit en verkeersveiligheid Advies: intensieve lobby met de Provincie Gelderland over de herinrichting van knooppunt Velperbroek en betere spreiding van verkeersstromen. Bij toekomstig groot onderhoud aan de N785: gebruik van stiller asfalt (zoals SMA NL 8G+, Gelders Mengsel) om geluidhinder te beperken.	Naar aanleiding van uw zienswijze is besloten om verkeersveiligheid expliciet op te nemen in de omgevingsvisie. In de omgevingsvisie formuleren we – op hoofdlijnen – onze ambities en doelstellingen voor de fysieke leefomgeving van Rheden. Specifieke technische uitwerkingen, zoals het gebruik van stiller asfalt en straatparkeren, vallen buiten de reikwijdte van deze visie. Dit soort uitwerking worden uitgewerkt in een programma mobiliteit.
	Leefbaarheid en identiteit van Rheden Doorgangsroute Groenestraat	In de omgevingsvisie formuleren we – op hoofdlijnen – onze ambities en doelstellingen voor de fysieke leefomgeving van Rheden. Specifieke technische uitwerkingen, zoals herstel van een VVV-functie, vallen buiten de reikwijdte van deze visie. Dit soort uitwerking worden uitgewerkt in een omgevingsprogramma, bijvoorbeeld het programma mobiliteit.
9	Zaaknummer 2025-018333	
	Gezien de ligging in de Vogelbuurt is een verkleuring van bedrijventerrein naar een woongebied of een gemengd woongebied denkbaar. Hierbij doelen wij op de strook tussen de Industrielaan en het Stoomlijnspoor. In de ontwerp-Omgevingsvisie wordt voor de bedrijven aan de Industrielaan een beeld geschetst van een herstructurering naar bedrijfsverzamelgebouwen in het groen. De locatie is 5 hectare groot! Invulling van een dergelijk groot gebied met bedrijfsverzamelgebouwen achten wij niet haalbaar. Aan de andere zijde van het spoor van de stoomtrein in De Marke zijn meerdere	De term bedrijfsverzamelgebouwen is in de omgevingsvisie aangepast naar bedrijfsgebouwen. De gemeente neemt kennis van uw bezwaar tegen de voorgestelde invulling van het bedrijventerrein aan de Industrielaan. Wij blijven echter bij de gekozen invulling van de omgevingsvisie hieromtrent, omdat dit aansluit bij de bredere gemeentelijke visie op het gebruik van bedrijvenlocaties en bij regionale afspraken. Het bedrijventerrein is noodzakelijk voor het faciliteren van lokale werkgelegenheid en economische ontwikkeling.

	bedrijfsunits én bedrijfsverzamelgebouwen gerealiseerd, waarvan er nog diverse leeg staan sinds de oplevering in 2024. Wij zijn zeer benieuwd welk onderzoek deze invulling ondersteunt. Een dergelijke studie is bij ons in ieder geval niet bekend. Wij maken derhalve bezwaar tegen de door de gemeente voorgestane invulling van het bedrijventerrein aan de Industrielaan. Voor de continuïteit en mogelijke uitbreiding van bedrijvigheid in Dieren lijkt de locatie aan de Kappersweg / het Apeldoorns Kanaal een beter alternatief.	
10	Zaaknummer 2025-018335	
	Algemeen Voorgesteld wordt om te komen tot structurele samenwerking met de gemeente om informatie-uitwisseling en betrokkenheid bij de uitvoering van de Omgevingsvisie duurzaam te borgen.	1à 2 keer per jaar organiseren we met iedere belangenvereniging een dorpswethouderoverleg. We zijn in aanvulling daarop van plan om met ieder dorp op structurele basis dorpsgesprekken te voeren.
	Natuur en landschap We kunnen van harte instemmen met de belangen van natuur en landschap zoals omschreven in de visie. Wij pleiten ervoor om ook al in deze visie vast te leggen dat versterking van deze waarden een doelstelling is.	Het belang van natuur- en landschapsversterking zoals in uw zienswijze wordt benoemd wordt gedeeld. De visie geeft hiervoor de richting, maar de precieze uitwerking – zoals het realiseren van houtwallen, kruidenrijke graslanden en aangepast beheer – vindt plaats in een latere fase bij de concretisering van plannen. Eén van de beschreven gebiedsambities voor Laag-Soeren: *"Beleefbaar en meer zichtbaar maken van de sprengenbeken Soerense Beek en Bovenbeek"* (paragraaf 5.3.8.2). Het gaat hierbij ook om het toegankelijk maken van en in verbinding brengen van deze bijzondere gebieden in onze gemeente. Voor het Veluwegebied zien we voor 2040 een veerkrachtig natuurgebied voor ogen met een goede balans tussen natuur en recreatie (paragraaf 5.2.2.1). We nemen deze suggestie mee in het gebiedsproces voor het Soerens Beekdal.
	Sociale cohesie, verbondenheid en gezelligheid Twee belangrijke voorzieningen voor sociale cohesie, de school en café/restaurant De	Wij begrijpen de zorgen over het verdwijnen van belangrijke voorzieningen in het dorp, zoals de school en café/restaurant de Harmonie. De betekenis en het belang van ontmoetingsplekken voor de sociale cohesie, leefbaarheid en verbondenheid binnen Laag-Soeren erkennen wij. In dat licht waarderen wij de aandacht die Soerens Belang vraagt voor

	Harmonie, zijn verdwenen. Het multifunctionele gebouw ’t Sprengenhus blijft bestaan en we willen de functie ervan versterken als ontmoetingsplek en bron van saamhorigheid. Wij vragen de gemeente om deze ontwikkeling actief te ondersteunen, bijvoorbeeld via vergunningen, subsidies en het faciliteren van initiatieven die bijdragen aan de leefbaarheid.	het versterken van de functie van 't Sprengenhus als multifunctionele voorziening. Onze ambitie op het gebied van leefbaarheid voor de dorpen richt zich onder meer op het creëren van voldoende aanbod en ruimte voor ontmoeting, ontspanning en/of beweging (paragraaf 4.1.2.5) De invulling hiervan is erop gericht om de sociale cohesie en zelfredzaamheid binnen het dorp te versterken en eenzaamheid tegen te gaan. De gemeente zal initiatieven op dit terrein, waar mogelijk en wenselijk, faciliteren en ondersteunen.
	Verbeteren van verkeersveiligheid op de Harderwijkerweg	Naar aanleiding van uw zienswijze is besloten om verkeersveiligheid expliciet op te nemen in de omgevingsvisie. In de omgevingsvisie formuleren we – op hoofdlijnen – onze ambities en doelstellingen voor de fysieke leefomgeving van Rheden. Specifieke technische uitwerkingen, zoals het realiseren van een chicane, vallen buiten de reikwijdte van deze visie. Dit soort zaken worden uitgewerkt in bijvoorbeeld een programma mobiliteit of het omgevingsplan.
	Digitale infrastructuur en energievoorzieningen We verzoeken de gemeente om in de Omgevingsvisie expliciet aandacht te besteden aan de digitale infrastructuur – waaronder de implementatie van moderne communicatienetwerken zoals glasvezel en toekomstige technieken – en aan duurzame energievoorzieningen.	Naar aanleiding van uw zienswijze is besloten om digitale infrastructuur expliciet op te nemen in de omgevingsvisie.
11	Zaaknummer 2025-018334	
	In de omgevingsvisie die nu ter inzage ligt lees ik onder 4.1.2.2. de zinsnede "hoger bouwen". (zie alinea hier onder in de tweede zin) Voor de nieuwe wijk aan de Arnhemsestraatweg komt in dat geval de bebouwing boven de huidige bestemmingsplanhoogte uit. Gezien Velp een dorp is met lintbebouwing langs de Arnhemsestraatweg en Hoofdstraat, hoort daar een bescheiden hoogte bij. Zeker	In de omgevingsvisie wordt inderdaad gesproken over hoger bouwen. Hier zijn echter geen bouwhoogten aan toegekend. Dit gebeurt ten tijde van het concretiseren van woningbouwplannen / het opstellen van het omgevingsplan worden de bouwhoogten bepaald. Bij initiatieven zijn bijvoorbeeld de maat en schaal van omliggende bebouwing en de impact op de directe omgeving bepalend.

	niet beeldbepalend hoger dan de aangrenzende Arnhemse reeds bestaande appartementen tegenover Bronbeek op de Velperweg, hoogstens beeldversterkend aan huidige bebouwing en groen. De bomen in het noordelijke delen van Velp moeten gewoon boven de bebouwing uit blijven steken omdat Velp een dorp is ter plekke van deze doorgaande weg met een intiem karakter, geen stedelijk beeld. Het aanwezige groen moet een beduidende rol blijven spelen op de rand van de Veluwezoom met de vele buitenplaatsen in haar landgoederenomgeving.	
12	Zaaknummer 2025-018336	
	In de omgevingsvisie is terecht veel ruimte voor energie en de wijze waarop de energietransitie in Rheden tot stand dient te komen. Hierbij is het m.i. noodzakelijk ook het onderwerp houtstook in de woonomgeving te noemen. En meer dan alleen noemen, graag hoor ik van u welke visie u in de omgevingsvisie heeft met betrekking tot houtstook.	De gemeente Rheden hecht veel waarde aan een gezonde leefomgeving en een goede lokale luchtkwaliteit voor al onze inwoners. Tegelijkertijd staan we voor de opgave om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Dat vraagt om het terugdringen van emissies en het zorgvuldig afwegen van alle vormen van energiegebruik in onze woonkernen en het buitengebied. Houtstook heeft impact op de luchtkwaliteit en daarmee op de gezondheid, maar speelt voor sommige inwoners ook een rol in wooncomfort en beleving. Daarom zet de gemeente in op duidelijke, algemene regels die de balans bewaren tussen gezondheid, leefkwaliteit, gezelligheid en warmte. Daarbij wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de menselijke maat, onder meer door mogelijkheden voor een omgevingsvergunning in situaties waarin geen passend alternatief voor verwarming beschikbaar is. Met deze aanpak willen we de luchtkwaliteit verbeteren, bijdragen aan een gezonde leefomgeving én duidelijkheid en voorspelbaarheid bieden aan inwoners.
13	Zaaknummer 2025-018337	
	In de omgevingsvisie is veel ruimte voor energie en de wijze waarop de energietransitie in Rheden tot stand dient te komen. Helaas mis ik het benoemen van het belangrijke onderwerp houtstook in de woonomgeving.	De gemeente Rheden hecht veel waarde aan een gezonde leefomgeving en een goede lokale luchtkwaliteit voor al onze inwoners. Tegelijkertijd staan we voor de opgave om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Dat vraagt om het terugdringen van emissies en het zorgvuldig afwegen van alle vormen van energiegebruik in onze woonkernen en het buitengebied. Houtstook heeft impact op de luchtkwaliteit en daarmee op de gezondheid, maar speelt voor sommige inwoners ook een rol in wooncomfort en beleving. Daarom zet de gemeente in op duidelijke, algemene regels die de balans bewaren tussen gezondheid, leefkwaliteit,

	Graag hoor ik van u welke visie de gemeente Rheden heeft in de omgevingsvisie met betrekking tot houtstook.	gezelligheid en warmte. Daarbij wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de menselijke maat, onder meer door mogelijkheden voor een omgevingsvergunning in situaties waarin geen passend alternatief voor verwarming beschikbaar is. Met deze aanpak willen we de luchtkwaliteit verbeteren, bijdragen aan een gezonde leefomgeving én duidelijkheid en voorspelbaarheid bieden aan inwoners.
14	Zaaknummer 2025-018339	
	Verzoek om formele bevestiging dat het positieve principebesluit voor de woning op locatie kadastraal [nummer anoniem], gelegen oostelijk naast [locatie anoniem], van kracht blijft en dat de ontwerp-Omgevingsvisie en het Omgevingsplan hieraan geen afbreuk doen.	De omgevingsvisie is een strategisch document en bevat geen juridische bevestigingen van individuele besluiten.
15	Zaaknummer 2025-018338	
	Waardering wordt uitgesproken dat veel aandacht is voor het landelijk gebied. **Het landgoed als één geheel** De gebieden Veluwe, Overgangszone en IJssel vormen hydrologisch en landschappelijk één samenhangend systeem, waardoor een integrale benadering in beleid nodig is, met aandacht voor het landgoed Middachten als één geheel.	We hebben deze samenhang terug laten komen in de aangepaste tekst onder paragraaf 5.2.1.1. We vinden de corridor tussen de IJssel en Veluwe belangrijk. We zijn het met u eens dat dit een landschappelijk eenheid vormt. Iedere laag brengt echter wel eigen uitdagingen en kansen met zich mee. Om deze reden is ervoor gekozen om een deze gebieden onder te verdelen in verschillende deelgebieden.
	Sturen op doelen, niet op maatregelen De gebiedsambities sturen te veel op detail in plaats van op doelen; stel liever duidelijke doelen en randvoorwaarden en laat de praktische uitwerking over aan beheerders en gebiedsprocessen	Op meerdere plekken in de omgevingsvisie hebben aanpassingen plaatsgevonden waardoor meer ruimte wordt geboden aan de gebiedsprocessen.
	Gebiedsvisie Veluwe De Middachterbossen willen hun rustige karakter behouden voor natuur en bewoners en verzetten zich tegen spreiding van recreatiedruk, omdat dit de problemen naar de randen verplaatst.	We zijn op zoek naar een betere spreiding van en een breder aanbod op recreatie. Dit gebeurt niet enkel op gemeentelijk niveau, maar hier wordt ook op gestuurd vanuit een regionaal perspectief. Uiteraard blijft de balans tussen recreatie, wonen en natuurwaarden van belang. We blijven hier aandacht voor houden. Er hebben aanpassingen plaatsgevonden in de tekst op het gebied van bosbeheer.

	Daarnaast vragen zij om het schrappen van de term “intensief bosbeheer” en pleiten voor een visie die inzet op geïntegreerd bosbeheer met natuurlijke processen, zoals zij al decennialang toepassen.	
	Een andere visie voor de Havikerwaard Wordt niet herkend in de IJsselvisie die inzet op hoogdynamische natuur en een marginale rol voor landbouw. Zij pleiten voor versterking van het cultuurlandschap via groen-blauwe dooradering om biodiversiteit te vergroten, waarbij landbouw cruciaal blijft voor het landgoedbeheer. Grootschalige natuurontwikkeling kan wat hen betreft plaatsvinden langs de nevengeul. De aparte ambitie voor de Havikerpoort overlapt sterk met die voor de IJssel. Middachten en andere grondeigenaren werken al jaren samen via de HBFO-gebiedstafel en hebben gezamenlijk een visie opgesteld (bijlage). Zij vragen om hierover in gesprek te gaan en de essentie in de omgevingsvisie op te nemen.	De afgelopen periode hebben we nieuwe kennis en actuele inzichten opgedaan, waardoor de noodzaak om bodem- en watersturend te werken in onze ruimtelijke keuzes sterker naar voren is gekomen. Dit betekent dat we bij toekomstige ontwikkelingen uitgaan van de natuurlijke kenmerken van het gebied en de dynamiek van water en bodem als leidend principe nemen. Voor de Havikerwaard hebben we ons gebaseerd op de scenario’s die in de visie zijn opgesteld. Daarbij hebben we bewust gekozen voor een aanpak waarin bodem- en watersturend ontwikkelen centraal staat, landbouw wordt ingericht op een manier die past bij de uiterwaarden en ruimte voor hoogdynamische natuur wordt gecreëerd, zodat natuurlijke processen meer vrijheid krijgen. Deze keuzes bieden een wenkend perspectief op het landschap. Hoe hoogdynamische natuur er precies uit gaat zien, werken we in een volgende fase verder uit, samen met betrokken partners en belanghebbenden. Wij begrijpen dat het verdienmodel van landgoederen hierbij een vraagstuk is. We zien landgoederen als een belangrijke partner in de totstandkoming van de visie op dit gebied. Wij nodigen u graag binnenkort uit voor een gesprek.
16	Zaaknummer 2025-018341	
	Wij wonen op de rand van het plangebied, in een “witte vlek” met een uitsterfregeling. Dit is een onzekere en ongewenste situatie die door de planvorming rond Haveland nog lang zal voortduren. De status van het bestemmingsplan in relatie tot de omgevingsvisie en de ingezette planvorming is volkomen onduidelijk. De gemeente lijkt ervan uit te gaan dat alles beter wordt als de huidige bedrijven van Haveland verdwijnen en er hoogbouw komt, zonder dat alternatieven zijn	Voor de totstandkoming van het Masterplan Haveland in het dorp Rheden is een uitgebreid participatief proces doorlopen, met inspraak van inwoners, waarbij diverse alternatieven voor het huidige bedrijventerrein zijn onderzocht en financieel zijn doorgerekend. De afronding van dit uitgebreide proces is met een unanieme vaststelling door de gemeenteraad bezegeld. In dit Masterplan is een indicatieve uitwerking opgenomen met hogere gebouwen daarin opgenomen. Voor meer informatie verwijzen wij u naar het masterplan. De gemeente werkt, naast het opstellen van de omgevingsvisie, verder aan planontwikkeling voor Haveland. De omgevingsvisie gaat over het gehele grondgebied van de gemeente Rheden en is daarmee van een ander abstractieniveau. Haveland wordt wel degelijk benoemd in de omgevingsvisie maar op hoofdlijnen.

	onderzocht of een financiële onderbouwing is gegeven. Participatie ontbreekt: niemand heeft hoogbouw voorgesteld, maar toch wordt deze lijn doorgezet. De omgevingsvisie stelt geen grenzen en lijkt vooral bedoeld om bestaand beleid te sanctioneren. Het lot van het dorp wordt in handen gelegd van investeerders, terwijl de weg naar het eindbeeld en een plan B ontbreken	De omgevingsvisie biedt wel kaders op hoofdlijnen voor woningbouw in de gemeente Rheden, zoals de keuze om woningbouw te concentreren in de drie grootste kernen van de gemeente, binnen de huidige bebouwde kom, zoals bijvoorbeeld Haveland. Wij herkennen ons niet in de stellingen die hier zijn opgevoerd.
	Uitspraak over transformatie Haveland uit de Foto van de Leefomgeving is geen autonome ontwikkeling en hoort dus niet in de inventarisatie plaats	In de foto van de leefomgeving wordt de ontwikkeling van Haveland meermaals genoemd. In mei 2025 heeft de gemeente Rheden het Masterplan Haveland vastgesteld. Hierin staat de transformatie van het bedrijventerrein naar een woon-werkmilieu centraal. De foto van de leefomgeving verwijst hier in de hoofdstukken 7.1, 8.1 en 8.4 naar. Het klopt dat in hoofdstuk 4.2 de ruimtelijke kwaliteit van Rheden beschreven wordt waar de door de indiener benoemde tekst staat. In dit hoofdstuk mist de verwijzing naar het Masterplan Haveland, maar dat betekent niet dat de ontwikkeling niet juist is. Het Masterplan Haveland maakt onderdeel uit van de autonome ontwikkeling.
	Uitspraak over gebruik van energiebronnen hoort niet thuis in een ruimtelijke visie en over waterstof door bestaande gasnet wordt niet gesproken	Thema's zoals energie en energietransitie horen expliciet thuis in de omgevingsvisie. Deze onderwerpen hebben directe invloed op ruimtelijke keuzes en duurzaamheid en moeten daarom als integraal onderdeel worden meegenomen in de kaders en richting van het beleid. De uitwerking van het thema energie volgt in een energie-/warmteprogramma.
	Er wordt in de visie gesproken over hittestress en wateroverlast bij hevige regen. Dat lijkt moeilijk samen te gaan. Ook zou sprake zijn van wateroverlast op Haveland.	Wij constateren dat het betreffende onderdeel in de oorspronkelijke visie niet goed was verwoord. Dit is inmiddels aangepast. Door het veranderende klimaat nemen de weersextremen toe, zowel in aantallen als in intensiteit. Om meer inzicht te hebben waar knelpunten of risico's ontstaan hebben we in samenwerking met het waterschap Rijn en IJssel stresstesten uitgevoerd voor de thema's wateroverlast, hitte, droogte en overstroming. De stresstesten zijn te raadplegen via Klimaatatlas Rheden Voor het thema wateroverlast is te zien dat op sommige locaties in Rheden, waaronder ook in Haveland, wateroverlast kan ontstaan bij extreme neerslag. De tekst blijft ongewijzigd.
	Eenpersoonswoning in hoogbouw lost eenzaamheid niet op.	De door indiener gedane constatering leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie. In toekomstige plannen zal het thema eenzaamheid mee worden genomen.

	Waarom zijn er plannen om de jeugdbibliotheek in Rheden te degraderen tot afhaalloket?	Momenteel is in één van de basisscholen in Rheden een bibliotheekvestiging en op de andere scholen is geen bibliotheek. De Zoomerij heeft gemerkt dat de drempel voor het binnenlopen van deze bibliotheek hoog is, met name voor mensen die geen kinderen op deze school hebben. Met verplaatsing van de bibliotheek naar het dorpshuis met een servicepunt en kleine collectie verlagen zij deze drempel en vergroten de openingstijden. Tegelijkertijd zijn daar ook meer kansen tot samenwerking en uitbreiding van de diensten van zowel de Zoomerij als het dorpshuis op allerlei onderwerpen vanuit de sociale basis. Zo bereiken zij meer ouderen, kwetsbare gezinnen en ook kinderen. De basisscholen in Rheden krijgen een Bibliotheek op School, zodat alle basisscholen een eigen bibliotheek hebben en de kinderen ook hiervan gebruik kunnen maken. Zij kunnen voor de opstart hiervan subsidie aanvragen bij de gemeente. Dit is vanuit de Zoomerij naar de scholen gecommuniceerd.
	In het Gelders Kader voor Leefbare verstedelijking wordt helemaal niet gesproken over hoogbouw.	De keuze voor hoogbouw komt inderdaad niet voort uit het Gelders Kader voor Leefbare Verstedelijking, maar is een gevolg van de gemaakte keuze voor groei binnen de bestaande dorpsgrenzen.
	Thomassen wordt in de plannen juist weggejaagd.	Zoals in hoofdstuk 5.3.3.2 van de ontwerp omgevingsvisie is opgenomen, willen we het monofunctionele bedrijventerrein Haveland omvormen naar een levendig, groen en gemengd gebied met ruimte voor wonen, werken en recreatie. Het masterplan Haveland geeft een uitgebreid beeld van hoe de gemeenteraad dit voor zich ziet. Een groot aantal van de huidige bedrijven past in dit toekomstperspectief, andere wat minder en een enkeling niet. In overleg met eigenaren en ondernemers wordt gezocht naar passende oplossingen. In de uitwerking van Haveland moet bezien worden welke bedrijvigheid kan blijven en welke niet kan blijven. Bedrijvigheid die niet mengbaar is met wonen kan helaas niet blijven op Haveland. Bedrijvigheid die mengbaar is met wonen kan op Haveland blijven of mogelijk een andere plek vinden binnen Haveland.
	Het dorpse karakter bewaren gaat natuurlijk niet als er hoogbouw (= stedelijk!!) zou komen.	Wij begrijpen de zorg over het behoud van het dorpse karakter. We kiezen ervoor om ons buitengebied vrij te houden van uitbreidingen, maar de vrije ruimte binnen onze dorpen is beperkt. Om voldoende ruimte te creëren voor woningen en voor groen zullen we ook hoger moeten bouwen. Daarbij kijken we zorgvuldig op welke locaties dat kan zonder de identiteit van het dorp aan te tasten. Tegelijkertijd zijn wij van mening dat hoger bouwen en een dorpse uitstraling elkaar niet hoeven uit te sluiten. Door aandacht te besteden aan schaal, groenvoorziening, architectuur en een goede overgang naar bestaande bebouwing kan ook met hogere bouwvormen een leefomgeving worden gecreëerd die past bij het karakter van het dorp.

	In plan Haveland is nergens aangetoond dat de hoogte ingaan noodzakelijk is. Het zat al in de opdracht aan de ontwerpers. Er zijn geen verkavelingsstudies gepresenteerd waar uit blijkt dat hoogbouw nodig is	In de ontwerp omgevingsvisie (hoofdstuk 5.3.3.1) is over Haveland het volgende opgenomen: *"In de nieuwe wijk Haveland vind je altijd mensen langs het water die hier komen genieten van de natuur en de recreatiemogelijkheden. Maar zeker ook de woningen zijn in trek in deze wijk, het uitzicht in de hogere appartementen is fantastisch. Het industriële verleden is goed zichtbaar gebleven door enkele bestaande gebouwen een nieuwe functie te geven. Er is gekozen voor bouwen in de hoogte, waarbij de bespaarde ruimte is ingezet voor een robuuste groene dooradering en ontmoetingsplekken."* Dit sluit goed aan bij de tekst van paragraaf 4.2.2 uit de ontwerp omgevingsvisie en geeft ook weer waarom er gekozen is voor de mogelijkheid om te bouwen in de hoogte. Daarnaast is er natuurlijk de woningbouwopgave waar heel Nederland voor staat. Met hoger bouwen kunnen meer woningen gerealiseerd worden op een kleiner grondbeslag.
	Gebieden afsluiten voor recreatie en dan toch meer toeristen willen trekken.....Lijkt me niet logisch.	In de tekst wordt niet gesproken over meer toeristen trekken, maar over het spreiden van toerisme.
	Het is totaal onduidelijk wat hiermee bedoeld wordt. Moet de regelgeving maar gewoon aangepast worden aan de ambities. Gaan we in Rheden daar de Omgevingswet voor gebruiken?? Versoepeling regelgeving mbt bouwhoogtes? Niet doen!!	Dit is een onderdeel waar in vervolgbeleid nog een keuze over gemaakt wordt. Dit is slechts een indicatie van thema's waarop dat mogelijk zal gebeuren. Wij begrijpen de zorg dat regelgeving niet willekeurig mag worden aangepast. De Omgevingswet biedt echter bewust ruimte voor maatwerk en flexibiliteit, zodat lokale ambities en ruimtelijke kwaliteit beter op elkaar kunnen worden afgestemd. Dit betekent niet dat regels zomaar verdwijnen, maar dat er binnen duidelijke kaders en participatieprocessen gekeken kan worden naar oplossingen die passen bij de visie op de leefomgeving. Versoepeling van bouwhoogtes is geen doel op zich, maar kan in specifieke gevallen bijdragen aan het realiseren van woningbouwopgaven zonder uitbreiding in het buitengebied, mits zorgvuldig ontworpen en goed gemotiveerd.
	In de periode van de ontwikkeling van het tunnelproject in Dieren hebben we gezien wat voor impact dat heeft op de ambtelijke capaciteit. Ook nu zal weer blijken dat er heel veel extern moeten ingehuurd en veel ander werk zal blijven liggen.	Wij nemen kennis van de constatering over de impact op ambtelijke capaciteit. Dit betreft een interne organisatorische aangelegenheid waar wij op dit moment geen inhoudelijke reactie op kunnen geven binnen de context van de omgevingsvisie.
	Dat valt nog te bezien!	Wij nemen kennis van de opmerking.
	Dit lijkt wel een makelaarsbrochure. Welke mensen hebben dat geweldige uitzicht? Niet de Rhedenaren die nu op zoek zijn naar een	Wij begrijpen dat er zorgen zijn over betaalbaarheid en de doelgroep van nieuwe woningen. Het doel van de visie is om een gevarieerd woningaanbod te realiseren, waarbij ook aandacht is voor betaalbare woningen voor Rhedenaren. Hoogbouw hoeft niet uitsluitend voor een

	woning. Wie kunnen die - 8 - appartementen betalen? Is dat nu de doelgroep waar het allemaal omgaat? Mensen van buitenaf. En gaan die dan de Groenestraat uit het slob trekken?	specifieke groep te zijn; door differentiatie in woningtypen en prijsklassen willen we een breed publiek bedienen. Daarnaast draagt nieuwbouw bij aan het versterken van de leefbaarheid en het toekomstbestendig maken van het dorp.
	Gezellig op een terras wachten op de trein?? OV gebruikers zitten alleen maar op hun telefoon te kijken en willen zo snel mogelijk vertrekken. En een terrasje bij de pontjes? In het kader van ruimte voor de rivier moesten er flink wat bomen weg en dan nu kan er ineens gebouwd worden langs de IJssel?	De genoemde ideeën zijn bedoeld om de verblijfskwaliteit en recreatieve mogelijkheden te verkennen. Eventuele ontwikkelingen langs de IJssel of bij OV-knooppunten worden altijd getoetst aan geldende kaders, zoals waterveiligheid en ruimtelijke kwaliteit.

	• Onduidelijkheid over hoe plan Haveland de problemen van Rheden oplost en wat de verwijzing naar Rheden West (omgeving Brinkweg) betekent.
	• Gemeente wil een leidende rol en zelf initiatieven nemen, waarbij participatie op de achtergrond raakt (zie motie “Hoger Moet”). Huidige harde plancapaciteit woningbouw: 1.119 woningen; wens: 3.000 woningen. Onbekend hoeveel woningen op Haveland gepland zijn, terwijl dit in de visie verwacht wordt.
	• Verkeerskundige zorgen:
	  • Nog meer industrie in Dieren langs het kanaal → bereikbaarheid is dubieus (smalle weg langs Apeldoorns kanaal, chicanes in Spankeren).
	  • 300 woningen op Haveland → ontoelaatbare toename verkeersdruk op Veerweg en Apollostraat.
	  • Verkeersproblematiek staat al genoemd in bouwvergunning voor bedrijfsverzamelgebouw op voormalig Rheden Steel-terrein.
		Om het voorzieningenniveau in het dorp Rheden op peil te houden en een bijdrage te leveren aan de woningnood is groei nodig. Het masterplan Haveland voorziet in deze groei van zowel woningen als werkplekken. Daarnaast creëert het plan ook mogelijkheden om de spreiding van kwetsbare groepen en de doorstroming van ouderen in het dorp Rheden beter te reguleren zodat de veerkracht van het gebied Rheden – West toeneemt en er meer aanbod komt voor starters en gezinnen.
		
		Op dit moment is nog niet duidelijk hoeveel woningen er op Haveland gerealiseerd zullen worden. Dit volgt in nadere planuitwerking.
		
		Wij erkennen dat verkeerskundige aspecten belangrijk zijn. Bij de verdere uitwerking van plannen wordt mogelijk een verkeersanalyse uitgevoerd om bereikbaarheid en verkeersdruk zorgvuldig te beoordelen. Eventuele maatregelen worden genomen om een veilige en goed functionerende infrastructuur te waarborgen.

	Dit zet de deur open naar het permanent aantasten van het karakter van onze dorpen. Ook zal dit verstrekkende gevolgen hebben voor de hulpverlening, denk aan de brandweer.	Wij begrijpen de zorg over het behoud van het dorpse karakter en de gevolgen voor hulpdiensten. Bij de verdere uitwerking van plannen wordt nadrukkelijk gekeken naar ruimtelijke kwaliteit en bereikbaarheid, inclusief eisen voor hulpverlening zoals brandweer. Deze aspecten worden meegenomen in de toetsing en uitvoering.
	• Aardgasvrij in 2038-40. Dit soort ambities veroorzaakt veel onrust bij bewoners. • Verkeer. Een analyse van huidige en toekomstige verkeerstromen ontbreekt. Wat zijn nu de problemen en wat zijn de gevolgen de plannen (nieuwe woonwijken en bedrijfsterreinen). • Financieel. Wat gaat dit allemaal kosten (en wat hebben alleen al die nota's tot nu toe wel niet gekost)? • Ambtelijke capaciteit. Is er voldoende ambtelijke capaciteit om straks alle reguliere vergunningsaanvragen te behandelen of moet er weer overal vandaan ingeleend gaan worden	De ambitie om aardgasvrij te zijn vóór de landelijke termijn is bedoeld om tijdig voorbereid te zijn op de energietransitie, maar wordt stapsgewijs en in overleg met bewoners uitgewerkt. Voor verkeer wordt bij de verdere planvorming een analyse van huidige en toekomstige stromen uitgevoerd. Financiële consequenties en dekking worden in latere fasen transparant gemaakt. Ook wordt gekeken naar voldoende ambtelijke capaciteit en waar nodig inzet van externe expertise.
17	Zaaknummer 2025-018340	
	Beschrijving fraaie cultuurlandschap rond de Spankerense Enk ontbreekt in Omgevingsvisie --> gemiste kans. Wij vragen om het bijzondere karakter van dit gebied als uitgangspunt te nemen voor de visie voor dit gebied. Het verdient dan ook een beschrijving in hoofdstuk 3.2.4.	De zienswijze leidt niet tot aanpassingen in de gebiedsdroom en -ambities.
	Ontwikkelruimte nodig. Denk in kansen en maak van dit gebied geen museumlandschap.	Het woord 'etalage' is verwijderd uit paragraaf 5.2.5.1. De tekst is aangepast.
	Ontwikkelmogelijkheden missen bij de opsomming van de gebiedsambities: zowel voor landgoederen als de landbouw.	De zienswijze leidt niet tot aanpassingen in de gebiedsambities.
	We zijn blij met de definitieve bestemming van landbouw voor de nog niet benutte bedrijventerrein gronden in de kanaalzone.	De waardering voor de gekozen bestemming wordt genoteerd.

	Recreatieve ontsluiting moet worden afgestemd met gebruiksfuncties van het gebied en mag geen doel opzich worden.	In de huidige tekst wordt voldoende rekening gehouden met gebruiksfuncties en natuur. De zienswijze leidt niet tot aanpassingen in de gebiedsdroom en -ambities.
	Afbakening van het Soerens Beekdal is te nauw. Graag verruimen zodat deze overeenkomt met het gebiedsproces en er geen kansen en verbindingen worden uitgesloten.	De zienswijze leidt niet tot aanpassingen in de gebiedsdroom en -ambities.
	Visie tot hoofdlijnen beperken zodat het gebiedsproces (dat van onderaf is opgestart) en waarin alle gebiedspartijen en overheden samenwerken om tot een goede invulling voor het Soerens Beekdal te komen, de ruimte krijgt.	Voor het Soerens Beekdal loopt nu inderdaad een gebiedsproces. De gebiedsdromen en -ambities zijn vooral gericht op het 'wat' in de toekomst en niet zozeer op de 'hoe' in het nu. Dat een gebiedsproces loopt, komt in paragraaf 4.4.1.2. aan bod.
18	Zaaknummer 2025-018345	
	De omgevingsvisie zoals deze nu ter inzage ligt houdt ten onrechte geen rekening met bestaande initiatieven en bedrijven, alsook lopende aanvragen c.q. procedures. Om die reden is wat ons betreft een aanpassing van de omgevingsvisie noodzakelijk. In het bijzonder ten aanzien van de paragrafen die zien op de Havikerwaard. De context waarop ontzanden en ontgronden specifiek benoemd worden verrast, en miskent de wat ons betreft belangrijke rol die de verantwoorde en duurzame winning van bouwgrondstoffen heeft (en al heeft gehad) voor tal van nationale. Provinciale en gemeentelijk doelen, opgaven en ambities. Boodschap zienswijze per thema weergegeven (in de bijlage de uitgebreide toelichting hierop, deze moet ook als integraal onderdeel van de	Voor de Havikerwaard en de omliggende uiterwaarden wordt gezamenlijk met de gebiedspartners gekeken hoe om te gaan met de ambities die (met name vanuit de rivier en vanuit natuur, maar ook vanuit de landbouw) op het gebied worden geprojecteerd. Belangrijk hierin zijn bijvoorbeeld de ambities vanuit het programma Ruimte voor de Rivier 2.0. Hierin werken het Rijk en de regio gezamenlijk aan de inrichting van een nieuw, toekomstbestendig rivierengebied. Waarschijnlijk betekent dit ook een ruimteclaim in het HBFO-gebied. De gemeente wil in het landelijk gebied primair ruimte geven en behouden voor de natuur (rust) en de landgoederen en het daarmee samenhangende (agrarisch) cultuurlandschap. Dit geldt ook voor de Havikerwaard. Het agrarisch gebruik als (economische) drager voor de landgoederen heeft de inrichting van het landschap bepaald. Het bestaande agrarisch intensieve gebruik zal zich mogelijk ontwikkelen naar een meer extensieve vorm van landbouw. Dit kost direct of indirect ruimte. Het betekent in feite dat de agrarische bedrijfstak minder intensief zal worden en er meer behoefte is aan landbouwgrond en voor natuur. Voor het landelijk gebied zien we daarom geen ruimte voor andere economische functies die dit belemmeren. Grondstoffenwinning en uiteindelijk een permanente en onomkeerbare grote oppervlakte aan water dragen hier niet aan bij. De gemeente ziet grondstoffenwinning niet als passende functie voor dit gebied.

	zienswijze worden gezien en volledig worden meegenomen in de reactie op de zienswijze): 1. keuzes en scenario's 2. Woningbouw en grondstof 3. Ruimte voor klimaatadaptatie 4. Cultuurhistorie - De Steeg 5. De Havikerwaard 6. Waterberging 7. Landgebruik 8. Natuur 9. De Ijssel Toevoeging: Gebiedskracht. Benut het potentieel van de gezamenlijke krachten en kennis aanwezig in een gebied. Conclusie: Gemeente maakt zonder onderbouwing een abrupte en subjectieve keuze t.a.v. ontgrondingsactiviteiten in de gemeente. Dit strookt niet met de doelen v.d. omgevingswet.gelet hierop kan de omgevingsvisie niet in deze vorm vastgesteld worden. Provincie bevoegd gezag t.a.v. ontgrondingsactiviteiten, en niet de gemeente. Positie v.d. gemeente wordt op geen enkele wijze onderbouwd. de tekst v.d. omgevingsvisie beperkt op voorhand een integraal en objectief toetsingskader voor initiatieven die onder deze omgevingsvisie ontplooid kunnen worden. dit gaat daarmee direct ten koste v.d. uitvoerbaarheid.	

	Voorstel: zienswijze verwerken en daarmee een realistisch en objectief standpunt innemen t.a.v. de waarde van ontgrondingen.	
19	Zaaknummer 2025-018342	
	De groei tot 50.000 inwoners mag niet leiden tot extra overlast voor de huidige inwoners v.d. gemeente.	We zullen bij de groei naar 50.000 inwoners zorgvuldig maatregelen nemen om de leefbaarheid te behouden en overlast te voorkomen.
	We missen doelen op het gebied van klimaatverandering/adaptatie, bodem- en luchtkwaliteit. Deze doelen worden wel benoemd in hoofdstuk 4 maar niet uitgewerkt voor Ellecom. Gemiste kans. Energietransitie wordt wel genoemd in droom, maar niet uitgewerkt in ambities. Energietransitie is breder dan alleen aardgastvrij.	De doelen die in hoofdstuk 4 zijn benoemd op het gebied van klimaatverandering en -adaptatie zijn ook van toepassing op de kernen. De uitwerking van het thema energie volgt in een energie-/warmteprogramma.
	Het thema leefbaarheid wordt in de visie vooral gekoppeld aan kwetsbare wijken. We zien ook in Ellecom een toename van het aantal incidenten en pleiten ervoor dit op te nemen in de gebiedsambitie.	Onze ambitie voor de dorpen is gericht zich op het creëren van veerkrachtige, sociale, veilige en toekomstgerichte dorpen (zie 4.1.2). Dit geldt voor alle dorpen, ook Ellecom. Daarbij hebben we oog voor de verschillende thema's die van invloed zijn op de leefbaarheid van het dorp, bijvoorbeeld de veiligheid en sociale en fysieke kenmerken van onze leefomgeving. Naast aandacht voor de leefbaarheid van de dorpen zijn/gaan we aan de slag met enkele 'wijken' in onze gemeente waar de veerkracht onder druk staat. Het begrip veerkracht zegt iets over hoe een buurt (inwoners i.s.m. organisaties) weet om te gaan met de toenemende concentratie van kwetsbare bewoners. Deze 'wijken' bevinden zich in Dieren, Rheden en Velp.
	We willen pleiten voor behoud van basisvoorzieningen zoals een kleine winkel in het dorp. (niet uitgewerkt in de gebiedsambitie, wel benoemd in droom). Met name door toenemende vergrijzing willen we dat dagelijkse levensbehoeften makkelijk bereikbaar zijn voor ouderen.	In de omgevingsvisie is reeds benoemd dat we streven naar enkele basisvoorzieningen in Ellecom. Het opnemen van een specifieke voorziening, zoals een winkel, is echter te gedetailleerd voor deze visie en kan niet worden gegarandeerd. Wel zetten we in op een goede bereikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen in het algemeen.
	Mobiliteit: belangen ouderen en mensen met een slechte gezondheid. 15 minuten stad is een mooi concept, maar niet iedereen is in staat om 15 minuten te fietsen. Fietsroutes in	In de omgevingsvisie zetten we in op het STOMP-principe. Dit is een prioriteitsladder van vervoersmiddelen (Stappen, Trappen, Openbaar Vervoer, Mobility as a Service en Privévervoer). Hiermee komt er meer aandacht voor het versterken van fiets- en wandelroutes en verschillende vormen van openbaar vervoer

	Dieren en Rheden aan laten sluiten op voorzieningen. Deze stoppen nu bij de bebouwde kom.	in en rondom de dorpen. Hoe we dit gaan doen, zal plaatsvinden in verdere uitwerking van het beleid, zoals een mobiliteitsprogramma.
	Veiligheid van fietsers en voetgangers in het dorp, toevoegen: - fiets- en voetgangersvriendelijke inrichting van wegen en handhaving op de snelheid van autoverkeer in het dorp.	Naar aanleiding van uw zienswijze is besloten om verkeersveiligheid expliciet op te nemen in de omgevingsvisie.
	Wat wordt bedoeld met de zin op pagina 18 over de voormalig turnhal en Dalstein?	De zin geeft weer dat Ellecom, naast de unieke identiteit en karakter, ook voor uitdagingen in de fysieke en sociale leefomgeving staat, zoals de impact van de N348/Ellecomsedijk op de wijk Dalstein en de herbestemming van de turnhal.
	Maak ambities/doelen concreet. In de zienswijzen worden enkele voorbeelden benoemd: - Voor alle huizen is de gevelbelasting van geluid onder de 50dB. - Voor alle inwoners voldoet de luchtkwaliteit aan de WHO-normen. - Inwoners ervaren de directe omgeving als veilig en er zijn niet meer dan twee veiligheidsincidenten per jaar.	De omgevingsvisie bevat de strategische ambities en doelen. De uitwerking hiervan vindt plaats in de nog te ontwikkelen omgevingsprogramma's. In 2021 hebben wij het Schone Lucht Akkoord getekend. Een afspraak uit het Schone Lucht Akkoord is dat partijen toewerken naar de WHO advieswaarden in 2030.
20	Zaaknummer 2025-018344	
	Verzoek aan de gemeente om: • Duidelijk te omschrijven wat onder ‘natuurinclusieve landbouw’ wordt verstaan. • Te erkennen dat de bestaande melkveehouderij in de uiterwaarden al in belangrijke mate bijdraagt aan natuur, waterbeheer en landschap • En te waarborgen dat verdere natuurontwikkeling of beleidsambities niet leiden tot verlies van agrarische gebruiksruimte zonder overleg of compensatie	In de omgevingsvisie heeft een aantal tekstuele aanpassingen plaatsgevonden dat gedeeltelijk recht doet aan de genoemde opmerkingen. Zie hiervoor paragraaf onder andere 4.1.6.4.

	Verzoek aan de gemeente om expliciet er erkennen dat indiener open staan voor gesprekken over landschappelijke versterking, maar alleen binnen de kaders van waterveiligheid en in overleg met de grondeigenaar, en om af te stemmen met Rijkswaterstaat en betrokken grondeigenaren.	Het verzoek om expliciet te erkennen dat indiener openstaat voor gesprekken over landschappelijke versterking binnen de kaders van waterveiligheid en in overleg met grondeigenaren wordt begrepen. De gemeente staat open voor dergelijke gesprekken. Het opnemen van deze bereidheid in de visie is echter niet passend, omdat een visie zich richt op beleidsmatige uitgangspunten en niet op individuele afspraken.
	Verzoek aan de gemeente om naast de economische functie, ook de landschappelijk en ecologische functie van de melkveehouderij in de uiterwaarden te benoemen in de omgevingsvisie	In de omgevingsvisie heeft een aantal tekstuele aanpassingen plaatsgevonden die rechtdoen aan de genoemde opmerkingen. Zie hiervoor onder andere paragraaf 4.1.6.4.
	Verzoek aan de gemeente om in de omgevingsvisie expliciet te erkennen dat de gezamenlijke keten van belangen, landbouw, landgoederen en natuurbeheer alleen kan blijven functioneren als er ruimte is voor een economische gezonde bedrijfsvoering. Bij nieuw beleid rekening houden met de samenhang tussen ecologische doelen, economische dragers en praktisch beheer.	In de omgevingsvisie heeft een aantal tekstuele aanpassingen plaatsgevonden die rechtdoen aan de genoemde opmerkingen. Zie hiervoor onder andere paragraaf 4.1.6.4.
21	Zaaknummer 2025-018343	
	Duidelijke definities: Geef helder aan wat wordt verstaan onder ‘natuurinclusieve landbouw’. En Natuurinclusieve landbouw in de praktijk.	In de omgevingsvisie heeft een aantal tekstuele aanpassingen plaatsgevonden die rechtdoen aan de genoemde opmerkingen, onder andere de tekst waarin wordt gesteld dat natuurinclusieve landbouw de norm is, is aangepast.
	Erkenning van bestaande bijdragen: Erken dat de bestaande melkveehouderij in de uiterwaarden al op significante wijze bijdraagt aan natuurbeheer, waterveiligheid en het behoud van het landschap.	In de omgevingsvisie heeft een aantal tekstuele aanpassingen plaatsgevonden omtrent het thema landbouw die rechtdoen aan de genoemde opmerkingen. Hier is echter niet specifiek ingegaan op verschillende vormen van landbouw, zoals melkveehouderij.
	Beperkingen bij nieuwe natuurontwikkeling: Waarborg dat toekomstige natuurontwikkelingsmaatregelen of beleidsambities niet zullen leiden tot verlies	De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van de omgevingsvisie. Dit betekent uiteraard niet dat geen gesprekken hierover plaatsvinden met betrokkenen (bv. de gebiedsprocessen).

	van agrarische ruimte zonder voorafgaand overleg of compensatie.	
22	Zaaknummer 2025-018352	
	U bedoelt met N2000 de IJssel waarschijnlijk N2000 Rijntakken	Dat klopt. Dit is aangepast in de omgevingsvisie.
	Samenhang tussen N2000 Rijntakken en N2000 Veluwe ontbreekt.	De omgevingsvisie ziet juist toe op de relatie tussen beide natuurgebieden. Er heeft een aantal tekstuele aanpassingen plaatsgevonden dat deze relatie versterkt.
	Waarom is de koerst van het HBFO project niet meegenomen in de omgevingsvisie?	De ontwerp Omgevingsvisie is in de geest van het visiedocument van de Havikerpoort opgesteld. Er is geen voorkeursscenario voor het HBFO opgesteld. We hebben gebruik gemaakt van de scenario's die zijn opgesteld waarbij we een gezonde balans bewaren tussen behoud van agrarische bedrijven, ruimte voor rivier en natuurwaarden.
	In de omgevingsvisie moet meer stelling genomen worden over verdroging die mede veroorzaakt wordt door het uitslijpen van de IJssel en de wens deze bevaarbaar te houden. Het is de vraag of deze wens voorop moet staan.	In de omgevingsvisie heeft de IJssel een natuurlijke en recreatieve functie gekregen (zie 4.1.6.3) met volop ruimte voor de natuurlijke dynamiek van de rivier en haar uiterwaarden. Hierbij willen we zoveel mogelijk aansluiten bij het natuurlijke systeem van water en bodem. Waar mogelijk passen we de inrichting en het gebruik van het gebied hierop aan.
	Wij delen de visie op recreatie niet. Een van de kwaliteit van het landgoed Hof te Dieren is rust. Het ontzien van de Posbank kan niet ten koste gaan van de rust in de Uiterwaarden.	Wij blijven met deze Omgevingsvisie veel waarde hechten aan een goede balans tussen natuur en recreatie. We kiezen daarom bewust niet voor grootschalige toeristische en recreatieve functies, maar kleinschalige ontwikkelingen die passen bij onze uniek groene omgeving. We volgen de ontwikkelingen op dit gebied en blijven hierover in contact met onze omgeving. In de komende jaren blijven we ook op regionaal niveau werken aan het verbeteren van het toeristisch-recreatieve aanbod en de spreiding hiervan in de regio. Zie hiervoor ook de Regionale Agenda 2025-2028 van de Groene Metropoolregio.
23	Zaaknummer 2025-018346	
	In de omgevingsvisie is terecht veel ruimte voor energie en de wijze waarop de energietransitie in Rheden tot stand dient te komen. Hierbij is het m.i. noodzakelijk ook het onderwerp houtstook in de woonomgeving te noemen. En meer dan alleen noemen, graag	De gemeente Rheden hecht veel waarde aan een gezonde leefomgeving en een goede lokale luchtkwaliteit voor al onze inwoners. Tegelijkertijd staan we voor de opgave om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Dat vraagt om het terugdringen van emissies en het zorgvuldig afwegen van alle vormen van energiegebruik in onze woonkernen en het buitengebied. Houtstook heeft impact op de luchtkwaliteit en daarmee op de gezondheid, maar speelt voor sommige inwoners ook een rol in wooncomfort en beleving. Daarom zet de gemeente in op duidelijke, algemene regels die de balans bewaren tussen gezondheid, leefkwaliteit, gezelligheid en warmte. Daarbij wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de menselijke

	hoor ik van u welke visie u in de omgevingsvisie heeft met betrekking tot houtstook.	maat, onder meer door mogelijkheden voor een omgevingsvergunning in situaties waarin geen passend alternatief voor verwarming beschikbaar is. Met deze aanpak willen we de luchtkwaliteit verbeteren, bijdragen aan een gezonde leefomgeving én duidelijkheid en voorspelbaarheid bieden aan inwoners.
24	Zaaknummer 2025-018347	
	Een volgende stap zou zijn om de GGD gezondheidsmonitor te gebruiken als input voor beleid.	We hebben uw opmerking genoteerd en zullen deze meenemen bij de uitwerking van het beleid.
	Het is jammer dat lucht en geluid volgens het rad van de leefomgeving zullen verslechteren t.o.v. de autonome ontwikkeling en voor luchtkwaliteit zelfs verslechteren t.o.v. de huidige situatie. Het is dus niet duidelijk welke stappen worden gezet en of het aan het eind van de streep positief of negatief uitpakt voor deze thema's en de daar aan gerelateerde publieke gezondheid.	Het punt dat u aanhaalt over de mogelijke verslechtering van luchtkwaliteit en geluid is terecht en wordt door ons gedeeld. Deze thema's zijn van groot belang voor de leefomgeving en de publieke gezondheid. In de omgevingsvisie en de daaropvolgende uitwerkingen wordt hier nadrukkelijk aandacht aan besteed. Daarbij wordt gekeken naar maatregelen en afwegingen die bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit waar mogelijk, en het beperken van negatieve effecten.
	Er mist echter aandacht voor de mate waarin de voedselomgeving van Rheden bijdraagt aan de gezondheid van de inwoners. Bekend is dat het voedselaanbod in de directe omgeving van waar mensen wonen en werken in belangrijke mate bijdraagt aan de voedselkeuzes die mensen maken	Een gezonde voedselomgeving draagt inderdaad aantoonbaar bij aan de gezondheid van inwoners. We onderschrijven daarom volledig het belang van een omgeving die gezonde keuzes, waaronder gezond voedsel, stimuleert en ondersteunt. Dit is voor ons een zeer belangrijk thema, waarin we willen blijven bevorderen dat onze inwoners makkelijk voor gezonde opties kunnen kiezen.
25	Zaaknummer 2025-018351	
	Rheden kiest voor behoud van het dorpse karakter en het woord stedelijk c.q. stedelijk gebied hoort daarom in die visie niet thuis. Daarvoor is een eenvoudig aanpassing van de redactie nodig, waarbij stedelijk vervangen kan worden door ''bebouwd'' of gebouwd''. Dit geldt ook voor de term ''hoog'' in verband met bebouwing. We signaleren in dat verband de ambitie en de regels voor bouwhoogten te wijzigen. We pleiten voor het aanhouden van de Velpse maat.	De gemeente begrijpt de wens om het dorpse karakter van Rheden te benadrukken. Tegelijkertijd is het gebruik van de term "stedelijk" in de visie bewust gekozen. Deze term sluit aan bij de terminologie in het ruimtelijke beleid en wetgeving, zoals de Omgevingswet, waarin onderscheid wordt gemaakt tussen stedelijk en landelijk gebied. Het begrip "stedelijk" verwijst niet naar een stadse uitstraling, maar naar het type functies en bebouwingsdichtheid binnen een gebied. In de toelichting wordt verduidelijkt dat het dorpse karakter van Rheden behouden blijft. Het loslaten van de Velpse Bouwmaat betekent niet dat er op elke locatie nu opeens hoogbouw kan komen. In de bestaande praktijk wordt er bij de toetsing van plannen eerst gekeken naar wat er op de locatie past. De omliggende bebouwing qua maat en schaal is in

		veel gevallen bepalend, net als de aansluiting met de omliggende panden en eigendommen. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
	Benadrukken dat de natuur op 1 zetten betekent dat er geen plaats is voor projecten die de druk van recreatie en toerisme vergroten.	Vanuit het Masterplan Veluwezoom wordt gewerkt aan een plan om de recreatie op de Veluwezoom beter te spreiden. Dit komt ten goede aan de natuur en beperkt de overlast als geval van de recreatie.
	Ook voor de teksten over Natura2000 opnemen dat verschillende gebruiksfuncties te gast zijn in het gebied.	De hoofdambitie waarin de zienswijze naar wordt verwezen geldt voor het gehele landelijk gebied, ook voor de N2000-gebieden, zoals ook bijgevoegde kaart aangeeft. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
	Toevoegen welke soort bedrijvigheid juist niet wordt beoogd op het gebied van lokale werkgelegenheid, zoals dat ook is gedaan bij functies in het landelijk gebied. Toevoegen van de vermelding van diversiteit in het aanbod	De visie benoemt bewust geen specifieke uitsluitingen van bedrijvigheid in het kader van lokale werkgelegenheid. Een opsomming van wat niet wordt beoogd zou de visie onnodig beperken en is daarom niet opgenomen. Het woord diversiteit is als wijziging meegenomen in de omgevingsvisie.
	Wij missen een inhoudelijke aanduiding van hoe met ruimtelijke uitdagingen van de energietransitie wordt omgegaan.	De uitwerking van het thema energie volgt in een energie-/warmteprogramma.
	Voorgesteld wordt om onderzoek te doen naar het risico van extreme weersverschijnsel DANA.	We noteren uw opmerkingen. Een directe aanleiding tot een dergelijk onderzoek hoort onzes inziens niet thuis in de omgevingsvisie.
26	Zaaknummer 2025-018350	
	Bij ruimte voor de energievoorziening wordt gesproken over onder andere het verminderen van het gebruik van fossiele brandstoffen. Ik mis hier een expliciete visie op het gebruik van hout als verwarmingsbron. Dit vooral in relatie tot de luchtkwaliteit en nog een stap verder in relatie tot de gezondheid van de inwoners van de gemeente Rheden. De woonkwaliteit, gezondheid, en het welzijn in algemene zin van bewoners staat in woonwijken door de intensivering van houtstook, onder druk.	De gemeente Rheden hecht veel waarde aan een gezonde leefomgeving en een goede lokale luchtkwaliteit voor al onze inwoners. Tegelijkertijd staan we voor de opgave om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Dat vraagt om het terugdringen van emissies en het zorgvuldig afwegen van alle vormen van energiegebruik in onze woonkernen en het buitengebied. Houtstook heeft impact op de luchtkwaliteit en daarmee op de gezondheid, maar speelt voor sommige inwoners ook een rol in wooncomfort en beleving. Daarom zet de gemeente in op duidelijke, algemene regels die de balans bewaren tussen gezondheid, leefkwaliteit, gezelligheid en warmte. Daarbij wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de menselijke maat, onder meer door mogelijkheden voor een omgevingsvergunning in situaties waarin geen passend alternatief voor verwarming beschikbaar is.

	Mijn vraag is dan ook: Welke visie heeft u op houtstook?	Met deze aanpak willen we de luchtkwaliteit verbeteren, bijdragen aan een gezonde leefomgeving én duidelijkheid en voorspelbaarheid bieden aan inwoners.
27	Zaaknummer 2025-018348	
	De visie geeft veel nadruk op groen, cultuurhistorie, klimaat en energie maar weinig over landbouw(toekomstige landbouw). De mooie omgeving hier is voor een groot deel door boeren gemaakt en in stand gehouden, dit moeten we koesteren en er geen museum van maken. Agrariërs meer perspectief bieden "meer ruimte". Natuurinclusieve landbouw als norm is absoluut niet haalbaar in onze gemeente.: Wij, boeren in Nederland, zijn onderdeel van een veel groter agrarisch EU complex.	In de omgevingsvisie heeft een aantal tekstuele aanpassingen plaatsgevonden dat gedeeltelijk recht doet aan de genoemde opmerkingen.
28	Zaaknummer 2025-018353	
	Natuurinclusieve landbouw moet in verhouding staan tot het verdienmodel v.d. agrariërs in kwestie. Er wordt al veel gedaan, maar het moet wel binnen het bedrijfsmodel kunnen passen. Geen regels bovenop de regels vanuit landelijke overheid en de provincie.	Eén van de grote opgaven in het landelijk gebied is de landbouwtransitie. Wij waarderen elke stap, hoe klein of groot ook, die agrariërs op het gebied van natuurinclusieve landbouw (gaan) zetten. Daar waar de Ontwerp Omgevingsvisie nog sprak over de ‘norm’ natuurinclusieve landbouw hebben wij deze aangepast in ‘toekomstrichting’ natuurinclusieve landbouw. Hiermee willen we helder zijn over het gewenste toekomstbeeld, maar ook ruimte bieden voor agrariërs om hier binnen hun bedrijfsvoering een passende invulling aan te geven. De gemeente zal binnen haar invloedssfeer initiatieven op het terrein van natuurinclusieve landbouw faciliteren en ondersteunen.
29	Zaaknummer 2025-018349	
	Haveland: behouden van watergebonden bedrijvigheid is van groot belang voor de circulaire economie. “*Daarom reserveren wij watergebonden bedrijfslocaties voor bedrijvigheid die afhankelijk is van een (laad- en/of los)kade (art. 5.71 omgevingsverordening).* ***Transformatie naar***	**Haveland** Het grondgebied van de gemeente is voor grote delen Natura2000 gebied. Het Veluws natuurgebied wordt omringd door een emissie-arme 500 meter zone, ingesteld door provincie Gelderland, waarbinnen gestreefd wordt naar het sterk terugbrengen van de emissies in die zones. Nieuwe activiteiten die stikstof uitstoten in deze stroken zijn voor de komende periode van 1,5 jaar niet toegestaan. Bestaande activiteiten mogen blijven doorgaan, uitbreiding ervan kan niet. Zoals bekend bij de provincie ligt het grootste deel van het bedrijventerrein Haveland

	woningbouw is daarmee in principe niet mogelijk." Dit is ook de conclusie in hun zienswijze. Gemeente dient zich te houden aan het RPW. Wel noemen ze een mogelijke opening na eind dit jaar betreft het gereedkomen van een onderzoek naar watergebonden bedrijventerreinen. De uitkomst van dit onderzoek zou kunnen leiden tot een overleg over de toekomst van Haveland. **Buitengebied** In de integrale visiekaart worden de natuurwaarden/-opgaven gemist, alsmede landgoederen Bockhorst en Geldersche Toren Benoem in de tekst de ganzenrustgebieden Rivierklimaatpark IJsselpoort wordt niet genoemd Rol gemeente in Soerens beekdal niet "Rheden ondersteunt" maar "Rheden werkt samen." **Woningbouw** Positief over doelstelling 3.000 woningen maar ambitieus. Nieuwsgierig naar de uitwerking in programma's, met name ook vanwege Haveland: Herhaling dat woningbouw Haveland "*in principe niet mogelijk is*." Zij vragen ambities woningbouw te kwantificeren (% betaalbaarheid, typologie etc). Verder positief over visie op woningbouw, ze benoemen diverse aspecten. **Werklocaties**	binnen deze zone. Ondernemers op Haveland zijn op zoek naar andere locaties waar ze kunnen innoveren en uitbreiden. De insteek van deze omgevingsvisie Natuurlijk Rheden is dat we integraal, op alle terreinen, keuzes maken die leiden tot verduurzaming van onze gemeente, "we zijn te gast in een groene omgeving. Deze omgeving willen we koesteren, versterken en ontwikkelen met als uitgangspunt een gezonde, veilige, duurzame, aardgasvrije, groene en CO2-neutrale leefomgeving." Het passende alternatief voor Haveland zou zijn een terrein dat beter wordt benut, ook in relatie met het nabijgelegen station en de kern Rheden. Een woon-werkgebied met volop groene ruimte lijkt ons een passend alternatief ten opzichte van het in stand houden van de huidige functie. Door de nieuwe functie als woon-werklocatie streven we naar een vergroting van het aantal arbeidsplaatsen t.o.v. het aantal arbeidsplaatsen dat het terrein nu biedt. Die huidige functie staat onder druk: • De haven is niet als haven van een watergebonden bedrijventerrein te gebruiken omdat Rijkswaterstaat de haven niet onderhoudt en dit ook niet in de toekomst wenst te doen. • De huidige milieugebruiksruimte op het bedrijventerrein wordt beperkt benut. Het beter benutten van die ruimte is niet mogelijk aangezien dit uitbreiding van activiteiten betekent en dit is in de emissie-arme 500 meter zone niet toegestaan. • De banendichtheid op het terrein is beperkt. • Bedrijven die voor de milieugebruiksruimte op dit terrein zitten willen verhuizen en investeren niet langer in hun activiteiten en vastgoed op deze locatie. Met hen is de gemeente in gesprek en zijn voor de ondernemers diverse oplossingen in beeld momenteel. De toekomst voor het handhaven van een watergebonden bedrijventerrein met een ruimere milieugebruiksruimte zo dicht op het Natura2000 gebied is in de ogen van de gemeente Rheden niet langer houdbaar. Het biedt huidige ondernemers beperkte ruimte, draagt niet bij aan de hoofddoelstelling die we als gemeente met deze omgevingsvisie neerzetten en draagt niet bij aan het behalen van de doelstellingen die gelden voor de nabijgelegen natuurgebieden.

	De stappen die gezet worden voor herstructurering werklocaties worden onderschreven. Echter, we vragen ons af of er voldoende schuifruimte is indien de herstructurering moet plaatsvinden op bestaande terreinen. Ook hier wordt benoemd dat voor wat betreft Haveland de gemeente zich dient te houden aan het RPW, bestaande (milieu)gebruiksruimte moet worden behouden. Wanneer onvoldoende ruimte beschikbaar blijkt op de twee terreinen (Haveland en Kanaalzone Dieren) dient dit op andere locaties te compenseren. **Mobiliteit** We onderschrijven visie van gemeente voor wat betreft dit thema.	Wat wel passend is, is een gebied dat wat betreft gebruik minder impact heeft op de omgeving, aansluit bij andere grote vragen zoals het bieden ruimte voor woningbouw, het goed benutten van station Rheden. Haveland willen we daarom inzetten als locatie om te wonen èn te werken, in evenwicht met de natuurlijke omgeving van de Veluwe en de IJsselvallei. Wij gaan daarom niet mee in uw zienswijze en vragen u een meer integrale benadering van de ruimtelijke opgaven binnen de provincie, een benadering die past bij de complexiteit die maakt dat Gelderland zo'n mooie provincie is.
30	Zaaknummer 2025-018355	
	Er zou begin 2025 een WUP voor Ellecom worden opgesteld samen met de inwoners. Daar hebben we tot nu ondanks aandringen nog niets van gezien. Ellecom Energie Neutraal is geen coöperatie en houdt zich bezig met de bebouwde omgeving met focus op verduurzaming van de individuele woning. Energiecoöperatie Ellecom EnergieBeheer houdt zich bezig met de opwek en opslag van energie.	Er is geen sprake van een toezegging voor de start van een WUP. In de toelichting Energie wordt alleen een indicatie gegeven van de volgorde en het moment. Wel ondersteunen we dat nu al in Ellecom stappen worden gezet.
	Verzoek om te starten met een pilot vanwege de zorgen in hoeverre een horizon van 2040 realiseerbaar is.	Uw opmerkingen worden genoteerd. De uitwerking van het thema energie volgt in een energie-/warmteprogramma.

	Overweeg het gebruik van biogas als overgang naar aardgasvrij in Ellecom.	
	Ellecom kan niet worden aangesloten op een watergedragen warmtenet. Wat zijn toekomstige innovatieve oplossingen?	De uitwerking van het thema energie volgt in een energie-/warmteprogramma. Het gaat hier niet om het versimpelen van de toekomstige mogelijkheden. Waar het om gaat, is dat er naast de reeds bestaande methodes (zoals zonnecollectoren) altijd ruimte blijft voor mogelijke innovaties in de toekomst.
	Het is onverstandig om kleine windmolens in zijn algemeenheid uit te sluiten in de omgevingsvisie.	In de tekst wordt doelbewust gesproken over grootschalige windmolens. Alleen die windmolens worden uitgesloten; dit is niet van toepassing op de kleinschalige windmolens die nu reeds beperkt worden toegestaan.
31	Zaaknummer 2025-018357	
	Ik verzoek de gemeente om: 1. In de omgevingsvisie expliciet aandacht te besteden aan houtstook, met motivering vanuit de Omgevingswet (artikelen 1.3 en 3.1) en het Schone Lucht Akkoord. 2. In de toelichting of beleidsregels concrete richtlijnen of maatregelen op te nemen, zoals: • Regels voor overlast en emissie (bijv. stookverboden bij ongunstige weersomstandigheden); • Verwijzing naar het stookvenster; • Stimulering van alternatieven voor houtstook, zoals elektrische of duurzame verwarmingsopties. 3. Lopende initiatieven te positioneren als onderdeel van een langetermijnstrategie voor schone lucht, zodat opvolging en uitbreiding in de toekomst verzekerd zijn.	De gemeente Rheden hecht veel waarde aan een gezonde leefomgeving en een goede lokale luchtkwaliteit voor al onze inwoners. Tegelijkertijd staan we voor de opgave om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Dat vraagt om het terugdringen van emissies en het zorgvuldig afwegen van alle vormen van energiegebruik in onze woonkernen en het buitengebied. Houtstook heeft impact op de luchtkwaliteit en daarmee op de gezondheid, maar speelt voor sommige inwoners ook een rol in wooncomfort en beleving. Daarom zet de gemeente in op duidelijke, algemene regels die de balans bewaren tussen gezondheid, leefkwaliteit, gezelligheid en warmte. Daarbij wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de menselijke maat, onder meer door mogelijkheden voor een omgevingsvergunning in situaties waarin geen passend alternatief voor verwarming beschikbaar is. Met deze aanpak willen we de luchtkwaliteit verbeteren, bijdragen aan een gezonde leefomgeving én duidelijkheid en voorspelbaarheid bieden aan inwoners.

Ambtshalve wijzigingen

De ambtshalve aanpassingen zijn aanpassingen in de omgevingsvisie naar aanleiding van actualiteiten, interne en externe reacties. De aanpassingen vormen een verduidelijking dan wel aanvulling op de omgevingsvisie.

#	**Wijziging**
1	De omgevingsvisie is doorgenomen op spelling en leesbaarheid.
2	In paragraaf 3.3.5.5. is de term logeerplekken aangepast naar groepsaccommodaties.
3	In paragraaf 4.1.2.2. is een zin opgenomen over kleinschalige woningbouw aan de randen van de kleine kernen.
4	Paragraaf 4.1.2.11. Inclusiviteit is toegevoegd.
5	Paragraaf 4.1.2.13. Kunst en cultuur is toegevoegd.
6	In paragraaf 4.1.6.4. is een regel toegevoegd over nevenfuncties van boeren.
7	In paragraaf 4.2.2. is een regel toegevoegd over doorstroming en woningsplitsing.
8	In paragraaf 4.2.3. zijn enkele regels toegevoegd waarin toelichting wordt gegeven op de term natuurinclusief.
9	In paragraaf 4.2.3. zijn enkele regels toegevoegd waarin mogelijkheden voor stoppende boeren worden beschreven.
10	In paragraaf 4.2.5. is bullet 2 over recreatie aangepast.
11	In paragraaf 4.2.5. is een regel toegevoegd over natuurinclusieve landbouw.
12	In paragraaf 5.2.4.2. is ‘in balans met de natuurwaarden’ toegevoegd aan bullet 4.
13	In paragraaf 5.2.5.2. zijn bullets 1 en 4 aangepast.
14	In paragraaf 5.2.6.1. is de eerste zin over waterveiligheid aangepast.

15	In paragraaf 5.2.6.1. is de laatste zin over dieren in de uiterwaarden aangepast.
16	In paragraaf 5.2.6.2. is bullet 3 aangepast.
17	In paragraaf 5.3.3.2. is bullet 6 aangepast.
18	In paragraaf 5.3.4.2. is bullet 3 aangepast.
19	In paragraaf 6.1.3.3. is de laatste regel over het warmteprogramma aangepast.